

Eğitim Teknolojisi

kuram ve uygulama

Kış 2021

Cilt 11

Sayı 1

Winter 2021

Volume 11

Issue 1

Educational Technology

theory and practice

ISSN: 2147-1908

Editör Kurulu / Editorial Board*

Dr. Ana Paula Correia
Dr. Buket Akkoyunlu
Dr. Cem Çuhadar
Dr. Deniz Deryakulu
Dr. Deepak Subramony

Dr. Feza Orhan
Dr. H. Ferhan Odabaşı
Dr. Hafize Keser
Dr. Halil İbrahim Yalın
Dr. Hyo-Jeong So

Dr. Kyong Jee(Kj) Kim
Dr. Özcan Erkan Akgün
Dr. S. Sadi Seferoğlu
Dr. Sandie Waters
Dr. Servet Bayram

Dr. Şirin Karadeniz
Dr. Tolga Güyer
Dr. Trena Paulus
Dr. Yavuz Akpınar
Dr. Yun-Jo An

* Liste isme göre alfabetik olarak oluşturulmuştur. / List is created in alphabetical order

Hakem Kurulu / Reviewers*

Dr. Adile Aşkim Kurt
Dr. Agah Tuğrul Korucu
Dr. Ahmet Çelik
Dr. Ahmet Naci Çoklar
Dr. Arif Altun
Dr. Aslıhan İstanbullu
Dr. Aslıhan Kocaman Karoğlu
Dr. Ayça Çebi
Dr. Ayfer Alper
Dr. Aynur Kolburan Geçer
Dr. Ayşegül Bakar Çörez
Dr. Arif Akçay
Dr. Bahar Baran
Dr. Barış Sezer
Dr. Beril Ceylan
Dr. Berrin Doğusoy
Dr. Betül Özaydın
Dr. Betül Yılmaz
Dr. Beyza Bayrak
Dr. Bilal Atasoy
Dr. Burcu Berikan
Dr. Canan Çolak
Dr. Çelebi Uluyol
Dr. Çiğdem Uz Bilgin
Dr. Demet Somuncuoğlu Özerbaş
Dr. Deniz Atal Köysüren
Dr. Deniz Mertkan Gezgin
Dr. Duygu Nazire Kaşıkçı
Dr. Ebru Kılıç Çakmak
Dr. Ebru Solmaz
Dr. Ekmel Çetin
Dr. Elif Buğra Kuzu Demir
Dr. Emine Aruğaslan
Dr. Emine Cabı
Dr. Emine Şendurur
Dr. Engin Kurşun
Dr. Erhan Güneş
Dr. Erinch Karataş
Dr. Erkan Çalışkan
Dr. Erkan Tekinarslan
Dr. Erman Yükseltürk

Dr. Erol Özçelik
Dr. Ertuğrul Usta
Dr. Esmâ Aybike Bayır
Dr. Esra Yecan
Dr. Ezgi Gün
Dr. Fatma Bayrak
Dr. Fatma Keskinçelik
Dr. Fatih Erkoç
Dr. Fezile Özdamlı
Dr. Figen Demirel Uzun
Dr. Filiz Kalelioğlu
Dr. Filiz Kuşkaya Mumcu
Dr. Funda Erdoğan
Dr. Gizem Karaoğlan Yılmaz
Dr. Gökçe Becit İşıçtürk
Dr. Gökhan Akçapınar
Dr. Gökhan Dağhan
Dr. Gül Özüdoğru
Dr. Gülhan Orhan Karsak
Dr. H. Ferhan Odabaşı
Dr. Hafize Keser
Dr. Hakan Tüzün
Dr. Halil Ersoy
Dr. Halil İbrahim Akyüz
Dr. Halil İbrahim Yalın
Dr. Halil Yurdugül
Dr. Hanife Çivril
Dr. Hasan Çakır
Dr. Hasan Karal
Dr. Hatice Durak
Dr. Hatice Sancar Tokmak
Dr. Hüseyin Bicen
Dr. Hüseyin Çakır
Dr. Hüseyin Özçınar
Dr. Hüseyin Uzunboylu
Dr. Işıl Kabakçı Yurdakul
Dr. İbrahim Arpacı
Dr. İlknur Resioğlu
Dr. Kadir Demir
Dr. Kerem Kılıçer
Dr. Kevser Hava

Dr. Levent Çetinkaya
Dr. Levent Durdu
Dr. M. Emre Sezgin
Dr. M. Fikret Gelibolu
Dr. Mehmet Akif Ocak
Dr. Mehmet Barış Horzum
Dr. Mehmet Kokoç
Dr. Mehmet Üçgül
Dr. Melih Engin
Dr. Melike Kavuk
Dr. Meltem Kurtoğlu
Dr. Muhittin Şahin
Dr. Mukaddes Erdem
Dr. Murat Akçayır
Dr. Mustafa Sarıtepeci
Dr. Mustafa Serkan Günbatar
Dr. Mustafa Yağcı
Dr. Mutlu Tahsin Üstündağ
Dr. Müge Adnan
Dr. Nadire Çavuş
Dr. Necmi Eşgi
Dr. Nezih Önal
Dr. Nuray Gedik
Dr. Nurettin Şimşek
Dr. Onur Dönmez
Dr. Ömer Faruk İslim
Dr. Ömer Faruk Ursavaş
Dr. Ömer Delialioğlu
Dr. Ömür Akdemir
Dr. Özcan Erkan Akgün
Dr. Özden Şahin İzmirli
Dr. Özgen Korkmaz
Dr. Özlem Baydaş
Dr. Özlem Çakır
Dr. Pınar Nuhoğlu Kibar
Dr. Polat Şendurur
Dr. Ramazan Yılmaz
Dr. Recep Çakır
Dr. Sabiha Yeni
Dr. Sacide Güzin Mazman

Dr. Salih Bardakçı
Dr. Sami Acar
Dr. Sami Şahin
Dr. Seher Özcan
Dr. Selay Arkün Kocadere
Dr. Selçuk Karaman
Dr. Selda Küçük
Dr. Serap Yetik
Dr. Serçin Karataş
Dr. Serdar Çiftçi
Dr. Serhat Kert
Dr. Serkan İzmirli
Dr. Serkan Şendağ
Dr. Serkan Yıldırım
Dr. Serpil Yalçınalp
Dr. Sibel Somyürek
Dr. Soner Yıldırım
Dr. Şafak Bayır
Dr. Şahin Gökçearslan
Dr. Şeyhmus Aydoğdu
Dr. Tarık Kışla
Dr. Tayfun Tanyeri
Dr. Tuğba Bahçekapılı
Dr. Turgay Alakurt
Dr. Türkan Karakuş
Dr. Tolga Güyer
Dr. Uğur Başarmak
Dr. Ümmühan Avcı Yücel
Dr. Ünal Çakıroğlu
Dr. Veyysel Demirel
Dr. Vildan Çevik
Dr. Volkan Kukul
Dr. Yalın Kılıç Türel
Dr. Yasemin Demirarslan Çevik
Dr. Yasemin Gülbahar
Dr. Yasemin Koçak Usluel
Dr. Yasın Yalçın
Dr. Yavuz Akbulut
Dr. Yusuf Levent Şahin
Dr. Yusuf Ziya Olpak
Dr. Yüksel Göktaş

* Liste isme göre alfabetik olarak oluşturulmuştur. / List is created in alphabetical order.

İletişim Bilgileri / Contact Information

İnternet Adresi / Web: <http://dergipark.gov.tr/etku>
E-Posta / E-Mail: tguyer@gmail.com
Telefon / Phone: +90 (312) 202 17 38

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN PERSPEKTİFİNDEN EBA VE EĞİTİM PORTALLARI İLE İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİ

Cengiz Kesik¹ , Özlem Baş²

Öz

Nitel araştırma kapsamında iç içe geçmiş tek durum deseninde tasarlanan bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin perspektifinden EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüşlerini almak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda açık uçlu soruların yer aldığı standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formu hazırlanmış ve en az bir kez birinci sınıf okutma ve EBA ile eğitim portallarını kullanmış olma ölçütlerine dayalı olarak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilkokullarda görev yapan 15 sınıf öğretmeniyle görüşülmüş ve soruları yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar nitel doküman inceleme yöntemlerinden olan içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ilk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portalları kullanımının sınıf öğretmenleri tarafından avantajlı bulunduğu ancak kullanım sırasında birtakım zorluklarla karşılaştıklarını belirtmişler ve bu zorluklara çözüm önerisi getirmişlerdir. Sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portalları üzerinden çevrimiçi ödev göndermenin olumlu ve olumsuz yönlerini açıklarken, çevrimiçi ödevlerin nasıl olacağına ilişkin birtakım önerilerde sunmaktadırlar. Öğretmenler EBA ve eğitim portallarına ilişkin tasarım önerileri sunmakla birlikte, EBA ve eğitim portallarının ilk okuma yazma öğretim sürecinde çocukların dikkatini çektiğini, gerektiği yerde etkili bir şekilde kullanıldığında çocukların derse aktif olarak katılımını sağladığı, çocukların okuma tutumunu arttırmada işe yaradığını ancak motivasyonlarını sağlamada birincil araç olmadığını belirtip tüm bunlarla ilgili birtakım öneriler sunmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: EBA; eğitim portalı; ilk okuma ve yazma.

¹ Arş. Gör. , Harran Üniversitesi, cengiz_kesik@hotmail.com , orcid.org/0000-0001-9777-0076

² Doç. Dr. , Hacettepe Üniversitesi, ozlembas@hacettepe.edu.tr , orcid.org/0000-0002-0716-103X

FIRST READING AND WRITING TEACHING WITH EBA AND EDUCATION PORTALS FROM THE PERSPECTIVE OF CLASSROOM TEACHERS

Abstract

In this study, which was designed in a single case pattern that is intertwined within the scope of qualitative research, it was aimed to get the opinions of EBA and education portals from the perspective of classroom teachers regarding the teaching of reading and writing. For this purpose, a standardized open-ended interview form with open-ended questions was prepared, and 15 classroom teachers working in official primary schools affiliated to the Ministry of National Education, based on the criteria of having at least once first-class teaching experience and using EBA and education portals, and asked to answer the questions in writing. The answers given by the classroom teachers to open-ended questions were analyzed by content analysis, which is one of the qualitative document analysis methods. The results of the research suggest that the use of EBA and education portals in the teaching of literacy is advantageous by the classroom teachers, but they have encountered some difficulties during use and suggested solutions to these difficulties. While class teachers who posit positive and negative aspects of submitting homework through EBA and education portals, they offer some suggestions on how to do homework online. Although teachers provide design suggestions for EBA and education portals, EBA and education portals highlight the attention of children during the first literacy teaching process, where they are used effectively where necessary, actively involve children in the lesson, it works to increase children's reading attitude, but it is not the primary tool in ensuring their motivation.

Keywords: EBA; education portal; first reading and writing.

Summary

The aim of this study is to determine the opinions of the classroom teachers on the teaching of literacy through EBA and education portals. This study is designed in a single case pattern which is intertwined within the scope of qualitative research. In this line, a standardized open-ended interview form with open-ended questions was prepared. Teachers as participants are chosen regarding the criteria of having at least one year of experience in first year class and having teaching experience through which EBA portal is involved. 15 classroom teachers were interviewed and asked to answer the questions in writing. The answers given by the classroom teachers to open-ended questions were analyzed through content analysis method, which is one of the qualitative document analysis methods.

Results demonstrate that EBA and education portals have some advantages in terms of teaching, students and teachers. Visual, audio and interactive materials provided by EBA and education portals provide visualization, materialization and easy comprehension of content in terms of teaching. Regarding students, they help students to read in a short time, to learn by having fun, repeating the task, to attitude and motivate toward lessons, to learn in a short time and draw their attention. The advantages they provide to teachers are making it easier for the teacher to attend the lesson and teach more in a short time. Other remarkable advantages of EBA and education portals are that children address more perceptions and senses and provide learning independently from time and place. EBA and education portals provide effective learning opportunities for children with learning difficulties.

In the first literacy teaching, classroom teachers generally encounter some difficulties in terms of the technological use of EBA and education portals, depending on the hardware and software deficiencies, the socio-economic status of the parents and the quality of the teaching materials. In terms of hardware and software, classes may lack of technological equipment of the classes, weak or absent internet connections, and, therefore, most instructive materials may be ineffective in the teaching process. In addition, another difficulty they face is that children do not know how to use technological equipment. In order to solve these difficulties, teachers recommend that teachers, parents and children be provided with training, free tablet computers and internet facilities those are provided to the children, the hardware deficiencies of the classes are eliminated, and the teaching materials are designed in a manner that is appropriate for the level of the children and in an interactive way considering the regional conditions. Another important suggestion proposed by teachers is to give teachers the chance to design their own learning within portals.

If the classroom teachers design the EBA and education portals themselves, they state that they will add teaching materials and features based on the report, feedback-correction, cooperation and strategy-method-techniques, which indicate the development of children in relation to the first literacy. Another suggestion from the teachers is the feature of making synchronic lessons. This feature was installed to EBA in the Covid-19 pandemic, but many other education portals do not yet have this feature. An important situation that teachers draw attention to when making these suggestions is time. It is to give children a certain period of time in the teaching materials to be designed. In addition, teachers suggested designing applications that work without internet, considering disadvantaged regions and students with low socio-economic level. This proposal supports equal opportunities in education.

Classroom teachers prefer to use EBA and education portals in all stages of teaching of first reading and writing based mostly on the choices they opt. Classroom teachers state that they prefer in the stages of starting / preparation, making the sound felt, and the need to draw attention and embody them at this stage, because the songs in the portals are very useful at this stage and the correctness of teaching at this stage is more comfortable and easier. Apart from these, teachers who state that the portals are not suitable for use at all stages due to the unchangeable structure, prefer to use them only at the stage of feel. A classroom teacher, who preferred to use it in the syllable and word formation phase, shows that the attention of the children was mostly distributed at this stage, therefore, she uses the EBA and education portals in the syllable and word creation phase. On the other hand, teachers using EBA and education portals in all phases of literacy teaching stated that they needed concretization, drawing attention and more examples at every stage, making reading and writing teaching fun and reducing the burden of the teacher. In addition, they emphasized that children who do not speak Turkish contribute to vocabulary learning during the syllable and word formation phase.

Classroom teachers recommend that they see the EBA and education portals as tools in the first literacy teaching and that they should be used whenever needed, not at every stage of the lesson. While using these, they suggest taking into consideration the individual differences and readiness of children, making activities from interactive boards, using content parallel to textbooks, supporting videos in portals with activities, and enabling children to use them again at home outside the classroom. An important suggestion made by teachers is that teachers use their own course content and use it, apart from the content that is presented.

Class teachers have drawn attention to some positive and negative aspects regarding sending homework via EBA and education portals. Class teachers who express positive opinions that sending homework online is practical, including more content and sharing information, enabling children to do homework on their own without getting bored, developing a sense of responsibility in children, and preventing paper waste and saving time for the teacher. In contrast to these views, there are teachers who state negative opinions such as the fact that children do not do homework due to lack of internet or technological tools, and that children can get bored while doing these homework due to the expectation of a reinforcer by their age. Class teachers state that if all children are on equal terms, online assignments are sent, otherwise this would be against equality of opportunity. In addition, classroom teachers recommend planning the time that children will face the screen in the online assignments to be sent, the assignments to be under the control of the parents and sending more reinforcement assignments. As stated by the classroom teachers, if all the children in the classroom have internet access and necessary computer equipment, online homework should be sent. Because otherwise, inequality of opportunity will arise among children.

While some of the classroom teachers do not use EBA and education portals to actively engage children in the course of the first literacy teaching process, some use them in a certain part of the course, paying attention to the individual interests of the children, ensuring the participation of every student in the classroom, and allowing children to come to the board using interactive content. He proposes to use activities within the lesson plan and provide activities for the home before and after the lesson. Based on these suggestions, teachers state that children participate actively in the class through EBA and portals. Class teachers stated that EBA and education portals are effective in raising children's attention during the first literacy process, improving their reading attitude and what they would encounter in teaching the next voice and arousing curiosity. In addition, it was emphasized that it is not a primary tool in providing reading motivation, it is effective in teaching reading, but it is not very effective in gaining reading habit. Class teachers recommend to teach how to use EBA and education portals in order to ensure the attitude and motivation of children in the process of teaching how to read and write, use the reading texts by gamification and use them in teacher supervision.

Giriş

Dijital teknolojilerin sürekli olarak gelişmesi ve çeşitlenmesi hem çocukları hem eğitimi hem de eğitim ortamlarını etkilemektedir. Dijital teknolojilerden etkilenen çocuklar hakkındaki en önemli şey dijital bir ortamda doğmalarıdır. 2010-2025 yılları arasında doğduğu düşünülen bu çocuklar alfa kuşağı olarak adlandırılmaktadır. Erken yaşlarda öğrenmeye başlayan alfa kuşağı çocuklarının en büyük eğlencesi ve eğitimi ekranlara bağlıdır (Apaydın ve Kaya, 2020). Bu kuşaktaki çocuklar teknoloji okuryazarı olarak çevrimiçi öğrenmeye yatkın, birden çok duyu organına hitap eden uygulamalardan ve tekrarlardan hoşlanan, teknolojik gelişmeleri hayatlarında kullanabilecek ve gelişmeleri özümseyebilecek çocuklardır (Carter, 2016; Holroyd, 2011). Alfa kuşağı bu çocukların özellikleri ile birlikte dijital teknolojilerin eğitimi ve eğitim ortamlarını etkilemesi dijital teknolojilerin eğitime entegrasyonunu gerekli kılmıştır. Çünkü yapılandırmacı öğrenme kuramına göre öğrenen çocuğun kendisi olacağından çocuk merkeze alınarak onun öğrenme stratejisine göre ve çok çeşitli olarak içerik düzenlenmelidir (Sönmez, 2017). Bu kurama göre öğrenme ortamı zengin olursa çocuk bilgisini yeniden yapılandırabilir. Ayrıca çocuklar dijital teknolojileri kullanarak çalışma yaptıklarında öğrenme daha zevkli bir hale gelmektedir (Murphy ve Beggs, 2003).

Dünya ülkeleri dijital gelişmelerin etkilerine dayalı olarak eğitim programlarını ve kurumlarını güncellemekte, bu doğrultuda politikalar geliştirmektedir. Tüm bunlara bağlı olarak eğitimde teknoloji uygulamaları ve eğitim portalları tasarlanmaktadır. Eğitimde teknoloji entegrasyonu amacıyla tasarlanan bu portalların bazıları şunlardır: ABD'de Khan Academy, Portekiz'de Skool.pt, Finlandiya'da Edu.fi, Malezya'da Frog VLE, Avustralya'da Scootle ve Arjintinde ise Educ.ar'dır. Dijitalleşen dünyada Türkiye'de de eğitimde teknolojik yatırımlar yapılmış Kasım 2010'da başlayan FATİH projesi kapsamında eğitsel içeriğin sağlanması ve yönetilmesi amacıyla Eğitim Bilişim Ağı [EBA] tasarlanmıştır. EBA dışında özel kurum ve kuruluşlar tarafından Vitamin Eğitim, Morpa Kampüs, Okulustik vb. birçok eğitim portalı ve uygulaması geliştirilmiştir.

İlk tasarlandığı günden itibaren yenilenerek günümüze kadar gelen EBA'da birçok farklı modül vardır. Bu modüller; paylaşımların yer aldığı *sayfam*, sınıf düzeyine göre ders içeriklerinin yer aldığı *dersler*, *sınavlar*, farklı kategorilerde özenle seçilmiş çok sayıda içeriğin bulunduğu *kütüphane*, çocuklara gönderilen ödev ve etkinliklerin yer aldığı *çalışmalar* ve bu

çalışmaların sonuçlarının alındığı *raporlar, mesleki gelişim eğitimleri, iş birlikli öğrenmelerin yapılabileceği gruplar, çocukların gelişimlerinin takip edileceği portfolyolar ve içerik üretimi* yer almaktadır. Tüm dünyayı etkileyen Covid-19 sürecinde EBA'da yapılan bazı yenilemelerle EBA asistan ve canlı ders yapma özelliği eklenmiştir. YEGİTEK (2020) verilerine göre Covid-19 sürecinde EBA 3.1 milyar tıklanma (%54 mobil cihazlar, %41 laptop ve masaüstü bilgisayarlar ve %5 tablet bilgisayar) ile Türkiye'nin en çok ziyaret edilen 10.sitesi, dünyada ise en çok ziyaret edilen 3.eğitim sitesi olmuştur. 23 Mart – 19 Haziran 2020 tarihleri arasında EBA'yı 7.383.213 öğrenci ve 1.030.516 öğretmen aktif olarak kullanmıştır. Bu süre zarfında EBA'da 5.954.174 canlı ders yapılmıştır. EBA mobil uygulaması 16.7M Android cihazlara 1.8M ise iOS cihazlara indirilmiştir (YEGİTEK, 2020). Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı [TEGV] tarafından Mayıs 2020'de yayınlanan raporda çocukların ve velilerin tecrübelerine dayalı olarak uzaktan eğitimle ilgili değerlendirmeler yapılmıştır. Türkiye'nin 7 bölgesinden 368 veliden (2-5.sınıf velileri) toplanan verilere göre EBA'yı hergün düzenli olarak takip eden çocukların oranı %69'dur. EBA çevrimiçi portal üzerinden asenkron eğitim takip oranı %47, canlı derslere katılım oranı ise %11'dir. Çocukların %37'si uzaktan eğitim sürecinde velisinden destek istemiştir. Bu destek daha çok matematik ve problem/test çözme, araştırma ödevleri ve İngilizce dersine yöneliktir. Çocuklar bu süreçte EBA web sitesi üzerinden kendi seviyesindeki etkinliklere ulaşma ve takip etme, bilgisayar kullanarak ödevlerini doğru bir şekilde yapma kaydetme gibi etkinlikleri kendi başına yapabilirken; sanal sınıf, e-posta ve görüntülü çevrimiçi iletişim platformlarını kullanmamaktadır. 368 Veli ile gerçekleştirilen bu çalışmada çocukların %50'si uzaktan eğitimde bilgisayar, %59'u cep telefonu, %28'i tablet bilgisayar ve %4'ü ise hiçbir araç kullanmadığı görülmüştür. Bu çocukların %62'sinin evinde internet yoktur. Bu çalışmanın bulgularına göre uzaktan eğitim için çocukların tablet ve bilgisayarlara ihtiyaç duyduğu, özel ve uygun fiyatlı dijital araçların geliştirilmesi önerilmektedir. Bu çalışmada elde edilen diğer bir bulgu ise çocukların %50'sinin her gün en az 2-3 saat eğitsel etkinlikler yaptığıdır. Bu etkinlikler whatsapp üzerinden öğretmenlerin gönderdiği ödevleri yapma, youtube videoları izleme (deney, bilim videoları vs.), Okulistik ve Morpa Kampüs gibi eğitim portalları üzerinden konu tekrarı yapmadır.

EBA hakkında yapılan araştırma bulgularında farklılıklar olduğu ve bir fikir birliği bulunmadığı görülmüştür (Durmuşçelebi ve Temircan,2017). Bu bulguların bir kısmı olumlu iken bir kısmı ise olumsuzdur. Olumlu anlamda EBA'nın eğitsel açıdan birçok özellik ve avantaj sunduğu, birçok eğitsel içeriğin bulunduğu (Aktay ve Keskin, 2016), konuları pekiştirme ve tekrar yapmada faydalı bir site olduğu (Tüysüz ve Çümen, 2016; Çakmak ve Taşkiran, 2017), ders modülünün öğrenci başarısını etkilediği (Aydınöz, Sözcü ve Akbaş, 2016), öğrencilerin derse olan ilgisini ve katılımını arttırdığı (Kurtde, Erbasan ve Kolsuz, 2016; Çakmak ve Taşkiran, 2017), öğretmenlerin en çok derse hazırlık, soru sorma ve konu anlatmak amacıyla kullandığı (Demir, Özdiç ve Ünal, 2018), öğretmenlerin EBA hakkındaki görüşleri ile kullanım düzeyi arasında doğru bir orantı olduğu ve öğretmenlerin EBA kullanım sıklığının öğrencilerin EBA kullanımını etkilediği görülmüştür (Alabay, 2015). Olumsuz anlamda ise EBA içeriklerinin zenginleştirilmesi gerektiği (Demircioğlu ve Yedigaroğlu, 2014; Aksoy, 2017; Kana ve Aydın, 2017; Çakmak ve Taşkiran, 2017; Altın, 2014), öğretmenlerin genel olarak e-içerik ihtiyaçlarının olduğu (Eren ve Avcı, 2016; Saklan ve Ünal, 2018), materyal sağlamada yetersiz kaldığı, çoğunlukla görsel ağırlıklı materyaller olduğundan niteliğin düştüğü (Dursun, Kırbaş ve Yüksel, 2015; Kana ve Aydın, 2017), öğretmenlerin EBA'da içerik üretmedikleri (Kurtde, Erbasan ve Kolsuz, 2016), öğrencilerinin çoğunun EBA'ya haftada iki saatten az girdiği, en çok EBA ders modülünün kullanıldığı (Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019), EBA'yı kullanan öğretmenlerin %79'unun EBA'da bir paylaşımda bulunmadığı (Türker ve Güven, 2016), EBA'daki içeriklerin

diğer eğitim portallarına göre daha az kullanıldığı (Saklan ve Ünal, 2018), okulların donanım ve fiziki altyapısının yetersiz olduğu görülmüştür (Saklan ve Ünal, 2018; Aksoy, 2017; Kana ve Aydın, 2017; Çakmak ve Taşkıran, 2017). Elde edilen diğer bir araştırma bulgusu ise anaokulu ve ilkokullarda öğretmen ve öğrenci EBA kullanım düzeyinin düşük olduğu ortaokul ve liselerde ise daha fazla olduğudur (Demir, Özdiç ve Ünal, 2018).

EBA Türkçe dersi özelinde konuşma, dinleme, okuma, yazma ve dilbilgisi öğrenme alanlarının her birine yönelik hazırlanan içeriklerin istenilen düzeyde olmadığı özellikle dinleme ve yazma öğrenme alanlarında içeriklerin daha da yetersiz olduğu (Tanrıku, 2017); içeriklerin Türkçe dersi öğretim programıyla uyuşmadığı (İskender, 2016) elde edilen araştırma bulgularıdır. EBA hakkında Türkçe dersi özelinde elde edilen olumsuz araştırma bulguları dışında etkileşimli tahtadan yapılan okuma çalışmalarının ilgi çekici olduğu ve dijital ortamlarda sunulacak okuma materyallerinin okuma becerisine olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir (Tanrıku, 2017). EBA, ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilemektedir (Can ve Topçuoğlu Ünal, 2018).

Altunkaynak ve Çağınlar (2020) yaptıkları çalışmada sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma sürecinde eğitim teknolojilerini kullanmaya yönelik görüşlerinin orta düzeyde olduğunu belirtmektedir. Ayrıca mesleki kıdem, mezuniyet durumu ve sınıf mevcudunun eğitim teknolojilerini ilk okuma yazma öğretimi sürecinde kullanımında değişken olarak etkili olduğunu vurgulamaktadır. Altunkaynak ve Çağınlar'ın (2020) yaptığı araştırma sonucunda elde edilen diğer bir bulgu ise sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde çoğunlukla morpa kampüs ve okulistik eğitim portalını kullandığı EBA'yı pek kullanmadığıdır. Özerbaş ve Güneş'in (2015) yaptığı çalışmada eğitim portallarında yer alan şarkı, oyun ve hikâyelerin ilk okuma yazma öğretimi kolaylaştırdığıdır. Değirmenci ve Ertem (2014) tarafından Morpa Kampüs eğitim portalının ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma becerileri üzerindeki etkisinin ölçüldüğü çalışmada da Morpa Kampüs eğitim portalı uygulanan deney grubu öğrencilerinin daha az okuma hatası yaptığı, okuma metinlerini tamamladıkları ve dakikada daha fazla kelime okudukları görülmüştür. Ancak deney ve kontrol grupları arasında okuduğunu anlama becerileri ile prozodi yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. İlk okuma yazma öğretiminde kullanılan EBA ve eğitim portallarında dikkat edilmesi gereken önemli nokta ise bu portalların içerik, çoklu ortam, teknik vb. birçok açıdan ilkokul birinci sınıf çocuklarına uygun olmasıdır. Kartal, Baltacı Göktalay ve Sungurtekin (2017) tarafından okuma yazma eğitsel yazılımlarının değerlendirildiği çalışmada ise eğitsel yazılımların eğitsel, teknik, çoklu ortam, içerik, sorgulama teknikleri, dönüt ve çocuk şarkıları açısından genel olarak öğrenenlerin bilgilerini yapılandırmalarını destekleyecek şekilde düzenlenmediğini ve ilkokul birinci sınıf çocuklarının gereksinimlerini tam olarak karşılamadığı görülmüştür.

İlkokul birinci sınıfta ilk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarının kullanılması çocukların okuma yazma becerilerinin gelişimiyle birlikte belki teknoloji kullanma becerilerini arttıracak ve üst düzey düşünme becerilerini geliştirebilecektir. Ayrıca tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisi sebebiyle dünyada ve Türkiye'de eğitimin uzaktan eğitim yoluyla eğitim portalları üzerinden yapılması, bu portallarla ilk okuma yazma öğretiminin nasıl olması gerektiği hususunda önem arz etmektedir. EBA ve eğitim portallarının ilk okuma yazma öğretiminde uygulayıcısı olan sınıf öğretmenlerinin perspektifinden etkililiği ve daha iyi nasıl uygulanabileceğine ilişkin önerilerini ortaya koyma bu çalışmanın önemini göstermektedir. Sınıf öğretmenlerinin perspektifinden EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüşlerini almayı amaçlayan bu çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır;

- İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin *teknolojik kullanım* boyutunda görüşleri nelerdir?
- İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin *eğitsel içerik* boyutunda görüşleri nelerdir?
- İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin *öğrenci katılımı* boyutunda görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerinin perspektifinden EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma ve yazmaya ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma nitel araştırma kapsamında iç içe geçmiş tek durum deseni olarak tasarlanmıştır. İç içe geçmiş tek durum deseni, tek bir durum içinde birden fazla alt tabaka veya birimin olduğu durumlarda, alt birimlerin her birinin ayrı ayrı analiz edilip durumun bütününe ilişkin sonuçlar üretmedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme esas alınmıştır. Ölçüt örnekleme, gözlem birimlerinin belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere veya durumlardan oluşmasıdır. Buna göre en az bir kez 1.sınıf okutma ve ilk okuma yazma öğretimi sürecinde EBA ve herhangi bir eğitim portalını kullanmış olmak ölçütü dikkate alınarak 2019-2020 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilkokullarda görev yapan 15 sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubuna alınmıştır. Çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerine ait bazı betimsel bilgiler Tablo 1'de açıklanmıştır.

Tablo 1. Öğretmenlere Ait Betimsel Bilgiler

Öğretmen	Cinsiyet	Öğrenim Durumu	Mesleki Kıdem	Birinci Sınıf Okutma Durumu	EBA Puanı
Ö1	Kadın	Lisans Üstü	16-20 yıl arası	4 defa	281
Ö2	Erkek	Lisans Üstü	11-15 yıl arası	2 defa	225
Ö3	Erkek	Lisans	11-15 yıl arası	5 defa ve üzeri	310
Ö4	Kadın	Lisans	1-5 yıl arası	2 defa	179
Ö5	Erkek	Lisans Üstü	11-15 yıl arası	2 defa	221
Ö6	Erkek	Lisans	6-10 yıl arası	3 defa	270
Ö7	Erkek	Lisans Üstü	6-10 yıl arası	2 defa	148
Ö8	Kadın	Lisans	6-10 yıl arası	3 defa	204
Ö9	Kadın	Lisans	6-10 yıl arası	1 defa	212
Ö10	Kadın	Lisans Üstü	16-20 yıl arası	4 defa	356
Ö11	Kadın	Lisans	1-5 yıl arası	1 defa	182
Ö12	Erkek	Lisans	1-5 yıl arası	2 defa	249
Ö13	Erkek	Lisans	1-5 yıl arası	1 defa	182
Ö14	Erkek	Lisans	1-5 yıl arası	1 defa	191
Ö15	Erkek	Lisans	11-15 yıl arası	4 defa	336

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formu hazırlanmıştır. Standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formunda 9 adet açık uçlu soru yer almaktadır. Hazırlanan sorular Türkçe ve ilk okuma yazma öğretimi alanında uzman 2 araştırmacının görüşüne sunulmuş, uzmanların görüşleri arasındaki tutarlılığı belirlemek amacıyla Miles ve Huberman (1994) içsel tutarlılık modeli kullanılmıştır. Uzmanların görüşleri arasında %87 oranında görüş birliği bulunmuştur. Uzmanların dönütlerine göre de sorulara son şekli verilmiştir. Sorulara son şekli verince soruların anlaşılabilirliği ve cevaplanabilirliğini belirlemek için 2 sınıf öğretmenine ön uygulama yapılmıştır.

$$\text{Güvenirlilik Katsayısı} = \frac{\text{üzerinde görüş birliği sağlanan konu}}{\text{üzerinde görüş birliği sağlanan konu} + \text{üzerinde görüş birliği bulunmayan konu}} \times 100$$

Hazırlanan standartlaştırılmış görüşme formunda yer alan açık uçlu sorular araştırma problemleriyle ilişkilendirilerek Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Araştırma Problemleri ve Standartlaştırılmış Görüşme Formu Soruları

Araştırma Problemleri	Standartlaştırılmış Görüşme Formu Soruları
1. İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin <i>teknolojik kullanım</i> boyutlarında görüşleri nelerdir?	1-İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanmak ne gibi avantajlar sağlar?
	2-İlk okuma yazma sürecinde EBA ve eğitim portallarını kullanırken karşılaştığınız zorluklar nelerdir?
	3-Karşılaştığınız zorluklara ilişkin çözüm önerileriniz nelerdir?
	4-EBA veya eğitim portallarından herhangi birini siz programlamış olsaydınız ilk okuma yazma ile ilgili şu an olmayan hangi özellikleri eklerdiniz? Neden?
2. İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin <i>eğitsel içerik</i> boyutlarında görüşleri nelerdir?	5-EBA ve eğitim portallarını ilk okuma yazma öğretiminin hangi aşamasında (başlama/hazırlık, sesi hissettirme, hece ve kelime oluşturma, cümle oluşturma, metin oluşturma) en çok kullanıyorsunuz? Neden?
	6-Sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portallarını ilk okuma yazma öğretimi sürecinde nasıl kullanırsa daha faydalı olur?
	7-İlk okuma yazma sürecinde EBA ve eğitim portalları üzerinden çevrimiçi online ödev göndermeye ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
3. İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin <i>öğrenci katılımı</i> boyutlarında görüşleri nelerdir?	8-İlk okuma yazma sürecinde öğrencilerin derse aktif katılımını (Zamanlama, içerik vb.) sağlamak için EBA ve eğitim portallarının nasıl kullanılması gerektiğini düşünüyorsunuz?
	9- Öğrencilerin okumaya karşı olumlu tutum geliştirme ve motivasyonlarını sağlamada EBA ve eğitim portallarının bir etkisi var mıdır? Bunu sağlamada nasıl kullanılması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formunda yer alan 9 soru çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerine e-posta olarak gönderilmiştir. Soruların yazılı cevapları arşivlenerek saklanmıştır. Cevapların analiz edilmesinde nitel araştırmada yer alan doküman analizi yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi; *“birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek bunları okuyucunun anlayacağı şekilde düzenleyerek yorumlamaktır.”* (Yıldırım ve Şimşek, 2013; s.259). Nitel araştırmalarda uzun süreli etkileşim, derinlik odaklı veri toplama, çeşitleme, uzman incelemesi, katılımcı teyidi, tutarlılık incelemesi gibi yöntemlerle araştırmaların inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve teyit edilebilirliği sağlanarak geçerlik ve güvenilirliği arttırılmaya çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013; s.299). Bu doğrultuda sınıf öğretmenlerinin sorulara verdiği cevaplar araştırmacılar tarafından kodlanmıştır. Bu kodlar belirlenen tema ve kategorilerin altına yerleştirilmiştir. Kod ve temalar Türkçe ve ilk okuma yazma öğretimi konusunda uzman olan 2 araştırmacının görüşüne sunulmuş, uzmanların görüşleri arasındaki tutarlılığı belirlemek amacıyla Miles ve Huberman (1994) içsel tutarlılık modeli kullanılmıştır. Uzmanların görüşleri

arasında %85 oranında görüş birliği bulunmuş, kod ve temalar nihai şeklini almıştır. Verilerin analizinin söylenenleri yansıttığını teyit etmek amacıyla lisansüstü eğitim almış katılımcılardan birisine bulgu ve yorumlar okutulmuştur. Yapılan bu çalışmalarla araştırmanın inandırıcılığı güçlendirilmiş, tutarlılığı ve teyit edilebilirliği sağlanmıştır.

$$\text{Güvenirlilik Katsayısı} = \frac{\text{üzerinde görüş birliği sağlanan konu}}{\text{üzerinde görüş birliği sağlanan konu} + \text{üzerinde görüş birliği bulunmayan konu}} \times 100$$

Bulgular

Bu bölümde araştırma sürecinde elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucu ulaşılan bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Bu bulgulara dayalı olarak üç ana tema ortaya çıkmıştır. Bu temalar; ilk okuma yazma öğretiminde teknoloji kullanımı, EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel içerik ile EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma yazma öğretiminde öğrenci katılımıdır.

Tablo 3. İlk okuma yazma öğretiminde teknoloji kullanımı temasına ilişkin kategori ve kodlar

Tema: İlk Okuma Yazma Öğretiminde Teknoloji Kullanımı	
Kategoriler	Kodlar
EBA ve eğitim portallarının avantajları	<ul style="list-style-type: none">▪ Görsellik açısından kolaylık,▪ İlgi ve dikkat çekme,▪ Profesyonellik,▪ Öğrenmenin somutlaştırması,▪ Görsel ve işitsellik,▪ Motivasyon,▪ Kolay kavrama,▪ Öğretmenin işini kolaylaştırma,▪ Derse katılım,▪ Eğlenerek öğrenme,▪ Zamandan ve mekândan bağımsız öğrenme,▪ Tekrar fırsatı,▪ Kalıcı öğrenme,▪ Kısa sürede öğrenme,▪ Farklı öğrenme etkinlikleri,▪ Kısa sürede okuma,▪ Öğrenme gücünü çeken çocuklar için etkili olma,▪ Materyal zenginliği,▪ Birden fazla duyu organına hitap etme,▪ Güdüleme,▪ Kısa sürede daha fazla öğretim,
	<ul style="list-style-type: none">▪ Teknolojik donanım eksikliği,▪ Velilerin teknoloji kullanma becerisi,▪ Okulların internet altyapısı,▪ Eğitim portallarına müdahale,▪ Bölgesel şartlara uygunluk,

EBA ve eğitim portallarını kullanırken karşılaşılan zorluklar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etkileşimsizlik, ▪ Mod uyumu, ▪ Elektrik kesintisi, ▪ İnternet olmaması, ▪ Teknolojik donanım kullanmayı bilmeme, ▪ Nitelik ve miktar, ▪ İçerik eksikliği, ▪ Gereksiz içerik, ▪ Kullanım pratikliği,
Zorluklara ilişkin çözüm önerileri	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ücretsiz internet, ▪ İnternet alt yapısını, ▪ Velilere eğitim, ▪ Öğretim tasarlama şansı, ▪ Bölgesel şartlar, ▪ Etkileşimli içerikler, ▪ EBA TV, ▪ Ücretsiz donanım, ▪ Sınıflara teknolojik donanım, ▪ Çocukların seviyesi, ▪ Daha fazla örnek, ▪ Hizmetiçi eğitim, ▪ Uygun yerde kullanım, ▪ Kolay arayüz, ▪ İnternetsiz uygulamalar,
EBA ve eğitim portalları ile ilgili tasarım önerileri	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doğru okuma, ▪ Yeterli tekrar, ▪ Zaman, ▪ Rapor alma, ▪ Canlı ders, ▪ Okuma stratejileri, ▪ Dönüt verme, ▪ İş birliği, ▪ Sesli komut, ▪ Ses tanıma, ▪ Doğru okuma, ▪ Etkinlik sayısı, ▪ Farklı öğretim yöntem ve teknikleri,

Tablo 3 incelendiğinde sınıf öğretmenleri ilk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanmanın öğretim açısından görsellik, somutlaştırma, kavramayı kolaylaştırma, görsel ve işitsel öğeler sağlama; öğrenci açısından ilgi ve dikkatlerini çekme, motivasyon sağlama, kavramayı kolaylaştırma, eğlenerek öğrenmelerini sağlama, tekrar yapma, kalıcı öğrenme, kısa sürede öğrenme, kısa sürede okumaya geçme ve güdülenme; öğretmen açısından ise işini kolaylaştırma, çocuklara derse katma ve kısa sürede daha fazla öğretim yapma gibi avantajlarının olduğunu belirtmektedir. EBA ve eğitim portalları profesyonel olarak hazırlandığından çocukların daha fazla duyu organına hitap etmekte, zamandan ve mekândan

bağımsız öğrenme fırsatı sağlamaktadır. Ayrıca öğrenme güçlüğü çeken çocuklar için etkili olduğu belirtilmektedir. Avantajlarla ilgili olarak görüşlerini dile getiren katılımcılardan Ö10 şöyle bir açıklama yapmıştır;

“Henüz somut kavramları anlayabilen oyun çağındaki çocukların meraklarını artırır ve kavramları somutlaştırmada kolaylık sağlar. Bu programlar sayesinde soyut olan kavramların görselleri verilerek öğrencilerin okuma şifreleri daha kolay çözülür. Ayrıca dikkat süresi kısa olan dönem çocuğunun dikkat süresini artırır. Oyunlar ve hareketli görseller sayesinde öğrenme daha kolay olur. Zevkli ve eğlenceli bir öğrenme ortamı sağlanır. Öğrenmede güçlük çeken çocuklar için de oldukça etkilidir.” (Ö10)

Sınıf öğretmenleri ilk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanırken teknolojik anlamda donanımsal ve yazılımsal eksiklikler, velilerin sosyo-ekonomik düzeyleri, öğretim materyallerinin niteliği ve miktarı gibi durumlardan dolayı birtakım zorluklarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Tablo 3 incelendiğinde sınıfların ve çocukların yeterli teknolojik donanımlara sahip olmaması, internet bağlantılarının zayıf veya hiç olmaması, öğretim materyallerinin çoğunlukla etkileşimsiz olması, tüm bunlarla birlikte öğretmenlerin dikkat çektiği bir diğer nokta ise çocukların teknolojik araç gereçleri yeterince kullanmayı bilmemesi ve öğretim içeriklerinin genele hitap edip bölgesel şartlara uygun olmamasıdır. Öğretmenler karşılaştıkları bu zorluklarının çözümü için öğretmenler, veliler ve çocuklara eğitimler verilmesini, çocuklara ücretsiz tablet bilgisayar ve internet imkânı sağlanmasını, sınıfların donanımsal eksikliklerinin giderilmesini, öğretim materyallerini çocukların seviyesine uygun bir şekilde ve bölgesel şartları da göz önünde bulundurarak etkileşimli bir şekilde tasarlanmasını önermektedirler. Öğretmenler tarafından önerilen önemli bir diğer öneri ise portallerde öğretmenlere öğretimi tasarlama şansının verilmesidir. Öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklar ve önerdikleri çözüm önerilerine ilişkin katılımcılarından Ö5, Ö3 ve Ö10'un yaptığı açıklamalar şöyledir;

“Görev yaptığım okulda akıllı tahta olmadığı için eğitim portallarını sınıftaki bilgisayar ve projeksiyon sayesinde tahtaya yansıtarak kullanıyorum. Bazı etkinlikler, akıllı tahtaya uyumlu olarak hazırlandığı için bizler bu tür etkinlikleri istenilen ölçüde yapamıyoruz. Bunun dışında internet bağlantısında gerçekleşebilen problemler ve yine zaman zaman yaşanan elektrik kesintileri, karşılaştığımız zorluklardan bazıları.” (Ö5)

“İnternet bağlantı sorunu yaşayabiliyoruz. Sisteme girmede sıkıntı yaşayabiliyoruz (nadiren de olsa). İçerik uygunluğu problemi yaşayabiliyoruz. (her bölgeye hitap edememe durumları olabiliyor. Örneğin Şanlıurfa'nın bir köyünde 'a' sesini öğrenecek öğrenciye 'avakado' yu örnek vermek).” (Ö3)

“Öğretmenlere bilgisayar destekli uygulamaları doğru ve aktif kullanabilmeleri için rutin aralıklarla hizmetiçi eğitimler verilmelidir. Sınıflar daha donanımlı hale getirilmelidir. Bilgisayar destekli okuma yazma öğretiminde iletişim ve paylaşım artırılmalıdır. “Yararlarının artırılması için daha zengin ve gelişmiş yazılımlar hazırlanmalıdır. Bilgisayar her gün değil, arada bir kullanılmalı, öğrencilerle birlikte arada çocuğu merkeze alan etkinlikler yapılması bilgisayar destekli eğitimin etkisini artırır. Ses tanıtım

sunuları hazırlanırken müzikler daha titiz seçilmelidir. Sunular sadece resimli yazı olmamalıdır.” (Ö10)

Sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portallarını kendileri tasarlayacak olursa ilk okuma yazmayla ilgili olarak çocukların gelişimlerini belirten rapor, dönüt-düzeltilme, iş birliği ve strateji-yöntem-teknikleri dayalı öğretim materyalleri ve özellikleri ekleyeceklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerden gelen bir diğer öneri ise canlı ders yapma özelliğidir. Bu özellik Covid-19 sürecinde EBA'ya eklenmiş ancak diğer birçok eğitim portalında henüz bu özellik yoktur. Öğretmenlerin bu önerileri yaparken dikkat çektiği önemli bir durum ise zamandır. Tasarlanacak öğretim materyallerinde çocuklara belli bir sürenin verilmesidir. Ayrıca öğretmenler dezavantajlı bölgeler ve sosyo-ekonomik düzeyi düşük öğrencileri düşünerek internet olmadan çalışan uygulamalar tasarlamayı önermişlerdir. Tasarım önerisi ile ilgili olarak görüşlerini dile getiren katılımcılardan Ö2 şöyle bir açıklama yapmıştır;

“Zaten EBA üzerinden öğretmenler öğrencinin yaptığı çalışmalarını görebiliyor. Mesela öğretmenlerin ve öğrencilerin birlikte kullandığı programlarda öğretmen, öğrencinin okuduğu yazdığı, çizdiği, yanlış doğru ne varsa toplu rapor olarak görebilmeli. Yani şöyle diyelim ki okuma yazma öğretimi yapıyorsunuz ve öğrenciler evde veya sınıfta yazma çalışması yapıyor. Öğretmen öğrencilerinin yaptıklarını takip edebilmek için çalışma sonuçlarını rapor halinde alabilmeli. Uygulamada sesli bölümler varsa ki olmalı bence öğrencinin öğretmenin kendi sesi eklenebilmeli. İnternet olmadan da uygulama çalışmalı, özellikle dezavantajlı bölgelerde işe yarar. Canlı ders yapma fırsatı olabilir. İlle de okulun pandemi gibi durumlarda kapalı olmasıyla alakalı değil mesela yaz tatilleri okuma yazma öğretimi için çok uzun bir ara ve öğrenciler okula geldiğinde unutmuş oluyor. Okul olmadığı zamanlarda veya okul saati dışında öğretmen toplu veya bireysel olarak öğrenciyle çalışabilmeli. Okuma stratejilerini eklerdim mesela, model okuma, tekrarlı okuma vs. stratejilere uygun çalışmalar olursa akıcı okuma daha iyi olur.” (Ö2)

Tablo 4. EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel içerik temasına ilişkin kategori ve kodlar

TEMA: EBA ve Eğitim Portalları ile İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel İçerik	
Kategoriler	Kodlar
İlk okuma yazma aşamalarında EBA ve eğitim portalları kullanımı ve nedenleri	<ul style="list-style-type: none">▪ Başlama/hazırlık ve sesi hissetme,<ul style="list-style-type: none">○ Eğitim portallarının sabit yapısı,○ Hissettirme doğruluğu,○ Dikkat çekme,○ Somutlaştırma,○ Çocuk şarkıları,▪ Hece, kelime ve cümle oluşturma,<ul style="list-style-type: none">○ Dikkat dağınıklığı,▪ Tüm aşamalar,<ul style="list-style-type: none">○ Örnek ve somutlaştırma,○ Dikkat çekme,○ Renklendirme, ayırma ve gösterme,○ Kelime öğrenme,○ Zevk ve eğlence,○ Yükünü azalması,
EBA ve eğitim portallarının kullanımına ilişkin öneriler	<ul style="list-style-type: none">▪ Her aşamada kullanmama,▪ Etkileşimli tahta,▪ Uyumlu içerik,▪ Bireysel farklılık,▪ Hazırbulunuşluk,▪ Evde aktif kullanım,▪ Videoları etkinliklerle destekleme,▪ Öğretmenlerin içerik hazırlaması,▪ Amaç değil araç olarak görme,
EBA ve eğitim portalları ile online ödev gönderme	<ul style="list-style-type: none">▪ Ödev yapmama,▪ Sıkılabılme,▪ Ekran karşısındaki süre,▪ Veli kontrolü,▪ Pekiştirme,▪ Eşit şart,▪ İsrafını önleme,▪ Pratiklik,▪ Daha fazla bilgi ve içerik,▪ Sıkılmadan ödev yapma,▪ Bireysel ödev,▪ Sorumluluk,▪ Fırsat eşitliği,

Tablo 4'te yer alan kodlara göre 9 sınıf öğretmeni EBA ve eğitim portallarını ilk okuma yazma öğretiminin en çok başlama/hazırlık ve sesi hissettirme aşamasında, 1 sınıf öğretmeni

hece ve kelime oluşturma aşamasında ve 5 sınıf öğretmeni ise ilk okuma yazma öğretiminin tüm aşamalarında kullanmayı tercih etmektedir. Sınıf öğretmenleri başlama/hazırlık, sesi hissettirme aşamalarında tercih etmelerinin nedenlerini bu aşamada dikkat çekme ve somutlaştırma ihtiyacı, portallerdeki şarkıların bu aşamada çok işe yaraması ve bu aşamada öğretimin doğru olmasının diğer aşamaların daha rahat ve kolay geçmesinden dolayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bunların dışında portalların sabit yapısından dolayı tüm aşamalarda kullanmaya uygun olmamasını gerekçe olarak belirten öğretmenler sadece hissettirme aşamasında kullanmayı tercih etmektedir. Hece ve kelime oluşturma aşamasında kullanmayı tercih eden öğretmeni ise çocukların dikkatin en çok bu aşamada dağıldığını, bu aşamada EBA ve eğitim portallarını kullanmanın çocukların dikkatini çekmede etkili olduğu gerekçesiyle tercih ettiklerini belirtmişlerdir. İlk okuma yazma öğretiminin tüm aşamalarında EBA ve eğitim portallarını kullanan öğretmenler ise gerekçe olarak her aşamada somutlaştırma, dikkat çekme ve daha fazla örnek ihtiyacı olduğu, okuma yazma öğretimini eğlenceli hale getirdiği ve öğretmenin yükünü azalttığını belirtmişlerdir. Tüm bunlarla birlikte hece ve kelime oluşturma aşamasında Türkçe bilmeyen çocukların kelime öğrenmesine katkı sağladığını vurgulamışlardır. Hangi aşamada EBA ve eğitim portallarını kullandığıyla ilgili görüşlerini dile getiren katılımcılardan Ö4 şöyle bir açıklama yapmıştır;

“Nerdeyse bütün aşamalarda kullanıyorum. En çok Başlama/Hazırlık, sesi hissetme aşamalarında çünkü dikkat çekmede ve çocukları derste aktif hale getirmede çok işe yarıyor. Aynı şekilde Türkçe bilmeyen çocukların da aktif olmasını sağlıyor. Hece ve kelime oluşturma aşamasında da Türkçe bilmeyen çocukların kelime öğrenmesine de katkı sağlıyor.” (Ö4)

Sınıf öğretmenleri ilk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını araç olarak gördüklerini ve dersin her aşamasında değil gerektiği yerde kullanılmasını önermektedirler. Bunları kullanırken de çocukların bireysel farklılığı ve hazırbulunuşluluklarını göz önünde bulundurup etkileşimli tahtadan etkinlikler yaptırma, ders kitaplarına paralel içerikler kullanma, portallerde yer alan videoları etkinliklerle destekleme ve ders dışında da çocukların evde tekrar amaçlı kullanmalarını sağlamayı önermektedirler. Öğretmenler tarafından gelen diğer bir öneri ise hazır sunulan içeriklerin dışında öğretmenlerin kendi ders içeriklerini hazırlayarak kullanmasıdır. İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarının kullanımıyla ilgili görüşlerini dile getiren katılımcılardan Ö1 ve Ö10 şu açıklamaları yapmıştır;

“21. Yüzyıl siyah beyaz fotokopi kağıtlarından ilkokuma yazma öğretimi süreci ister köy okulunda ister merkez okulda olsun doğru bir yaklaşım değil. Zihin yapılanmaları ve teknoloji ile tanışmaları gibi değişkenler ilkokuma yazma sürecinde portalların entegre edilmesini zorunlu kılıyor. Ancak bu asla her aşamada teknolojiyi kullanmak demek değil.” (Ö1)

“EBA'ya öğretmenler özel hazırladıkları içerikleri yükleyip, süreçte aktif olurlarsa farklı, zengin ve eğitici içerikler sunarlarsa teknolojiyi bir amaç olarak değil bir araç olarak kullanıp, sosyal bir eğitim platformu olduğunu unutmadan kullanırlarsa fayda sağlar.” (Ö10)

Sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portalları üzerinden online ödev göndermeyle ilgili olarak olumlu ve olumsuz bazı yönleri dikkat çekmişlerdir. Tablo 4 incelendiğinde çevrimiçi ödev göndermenin pratik olduğu, daha fazla içerik ve bilgi paylaşıldığı, çocukların sıkılmadan kendi başlarına ödev yapmalarını sağladığı, çocuklarda sorumluluk bilincini geliştirdiği ve kâğıt israfını önleyip öğretmene zaman kazandırdığı yönünde olumlu görüşler mevcuttur. Bu

görüşlere karşılık çocukların internet veya teknolojik donanımlarının olmamasından kaynaklı ödev yapmama durumu, çocukların yaşları itibariyle bir pekiştireç beklentisi içinde olmasından kaynaklı bu ödevleri yaparken sıkılabilmeleri gibi olumsuz görüşlerde mevcuttur. Sınıf öğretmenleri tüm çocukların eşit şartlarda olması durumunda çevrimiçi ödev gönderilmesini aksi takdirde bu durumun fırsat eşitliğine aykırı olduğunu belirtmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenleri gönderilecek çevrimiçi ödevlerde çocukların ekran karşısında kalacağı sürenin planlanmasını, ödevlerin veli kontrolünde olmasını ve daha çok pekiştirme amaçlı ödevlerin gönderilmesini önermektedir. EBA ve portaller üzerinden çevrimiçi ödev göndermeye ilişkin görüşlerini dile getiren katılımcılardan Ö7 ve Ö3 şöyle açıklamalar yapmıştır;

“Eğer ekran başında çok zamanlarını almayacak şekilde ödev gönderilse çok faydalı olacağını düşünüyorum. Bu salgın döneminde de bunun faydasını daha iyi gördüm.” (Ö7)

“Bu biraz sınırlı olabilir. Çünkü her öğrencinin evinde internet hatta telefon olmayabilir. Ulaşılabilirlikte bütünlük yakalanırsa etkinlik gönderme, kontrolü yapma ve kayıt altına almada çok yardımcı olur.” (Ö3)

Tablo 5. EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma yazma öğretiminde öğrenci katılımı temasına ilişkin kategori ve kodlar

Tema: EBA ve Eğitim Portalları ile İlk Okuma Yazma Öğretiminde Öğrenci Katılımı	
Kategoriler	Kodlar
EBA ve eğitim portalları vasıtasıyla derse aktif katılım	<ul style="list-style-type: none">▪ Derse katılım,▪ Bireysel ilgi,▪ Öğrencinin katılımı,▪ Etkileşimli içerikler,▪ Ev etkinlikleri,▪ Tekrar etkinlikleri,▪ Tahtaya çıkma,▪ Belli zamanlar,▪ Ders planı,▪ Dikkat çekme,
Tutum ve motivasyona etkisi ile bunları sağlamanın yolu	<ul style="list-style-type: none">▪ Dikkatini toplama,▪ Okuma tutumu,▪ Okuma motivasyonu,▪ Nasıl kullanılacağı,▪ Okuma öğretimi,▪ Okuma alışkanlığı,▪ Merak uyandırma,▪ Oyunlaştırma,▪ Denetim,

Sınıf öğretmenlerinin 3’ü ilk okuma yazma öğretimi sürecinde çocukları derse aktif olarak katmak için EBA ve eğitim portallarını kullanmazken 12’si ise dersin belli bir kısmında kullanma, çocukların bireysel ilgilerine dikkat etme, sınıftaki her öğrencinin katılımını sağlama, etkileşimli içerikler kullanarak çocukların tahtaya çıkmalarına izin verme, belli bir ders planı dâhilinde kullanıp dersten önce ve sonra ev için etkinlikler vermeyi önermektedir. Öğretmenler bu

önerilerine dayalı olarak EBA ve portallar ile çocukların derse aktif katılımlarının sağlandığını belirtmektedir. Tablo 5'in ikinci satırı incelendiğinde EBA ve eğitim portallarının ilk okuma yazma sürecinde çocukların dikkatini toplama, okuma tutumunu geliştirme ve bir sonraki sesin öğretiminde nelerle karşılaşacakları ile merak uyandırmada etkili olduğu belirtilmiştir. Bunun dışında okuma motivasyonunu sağlamada birincil araç olmadığı, okuma öğretiminde etkili olduğu ancak okuma alışkanlığı kazanmada pek etkili olmadığı vurgulanmıştır. Sınıf öğretmenleri ilk okuma yazma öğretimi sürecinde çocukların tutum ve motivasyonlarını sağlamak için EBA ve eğitim portallarının nasıl kullanılacağına öğretimi gerektirdiğini, okuma metinlerinin oyunlaştırılarak kullanılmasını ve öğretmen denetiminde kullanılmasını önermektedir. Bu konudaki görüşlerini dile getiren katılımcılardan Ö11, Ö7, Ö5 şöyle açıklamalar yapmıştır;

“Öğretmen kontrolünde kullanılması ve öğretmenin ders planında önceden EBA ve eğitim portallarına ayıracağı zamanı planlaması gerektiğini düşünüyorum.” (Ö11)

“Fiziksel aktiviteleri engellemeyecek şekilde kullanılırsa öğrencilerin ilgisini derse çok kolay çekebiliyoruz, yani dengenin bozulmaması gerektiğini düşünüyorum. Hep sanal ya da hep fiziksel olmamalı.” (Ö7)

“Kuşkusuz etkisi var. Bu sene birinci sınıfları okuttuğum için ve bu tür eğitim portallarını sıkça kullandığım için bunu rahatlıkla söyleyebilirim. Bilindiği gibi Türkçe’de 29 harf var ve ilk okuma yazma öğretiminde bu harflerin her birinin tek tek işlenmesi gerekiyor. Ancak takdir edersiniz ki bahsi geçen içeriklerin kullanılmadığı durumlarda öğrencilerin ilgisini canlı tutmak özellikle ilk seslerden sonra çok zor olabiliyor. İşte bu içerikler öğrencilerin dikkatini çekiyor, derse karşı istekli olmalarını sağlıyor, sonraki seslerde nelerle karşılaşabileceklerine ilişkin merak duygularını tetikliyor. Tüm bunlar da öğrencilerin okumaya karşı olumlu tutum geliştirmelerini ve motivasyonlarını sağlıyor.” (Ö5)

Bir sonraki bölümde araştırmada elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara ilişkin tartışmalara yer verilecektir.

Sonuç ve Tartışma

Dijital teknolojilerin eğitim ve öğretim sürecine entegrasyonu ve etkisi gün geçtikçe daha fazla artmaktadır. Entegrasyonun ne şekilde yapıldığı ve etkisi, disiplinlere ve öğretim düzeyine göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bu araştırma kapsamında ilk okuma yazma öğretim sürecinde EBA ve eğitim portalları kullanımının sınıf öğretmenlerinin perspektifinden farklı boyutlarda ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda elde edilen sonuçlar şöyledir;

İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin teknolojik kullanım boyutuna ilişkin görüşleri nelerdir? Araştırma sorusu kapsamında elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenleri öğretim, öğrenci ve öğretmen açısından EBA ve eğitim portallarının birtakım avantajlarının olduğunu belirtmektedir. EBA ve eğitim portallarının sağladığı görsel, işitsel ve etkileşimli materyaller öğretim açısından görsellik, somutlaştırma, kolay kavramayı sağlamaktadır. Öğrenci açısından ise kısa sürede okumaya geçme, eğlenerek

öğrenme, tekrar yapma, tutum ve motivasyonlarını sağlayarak kısa sürede öğrenmeyi gerçekleştirip ilgi ve dikkatlerini çekmektedir. Öğretmenlere sağladığı avantajlar ise çocukları derse katma ve kısa sürede daha fazla öğretim yaparak öğretmenin işini kolaylaştırmadır. Değirmenci'nin (2014) Morpa Kampüs eğitim portalının ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine etkisini incelediği doktora tezindeki sonuçlar bu bulguları desteklemektedir. EBA ve eğitim portallarının dikkat çekilen diğer avantajları ise çocukların daha fazla duyu organına hitap edip, zamandan ve mekândan bağımsız bir şekilde öğrenme sağladığıdır. EBA ve eğitim portalları öğrenme güçlüğü çeken çocuklar içinde etkili öğrenme fırsatları sağlamaktadır. Altunkaynak ve Çağınlar (2020) tarafından yapılan araştırmada ilk okuma yazma öğretimine destek veren internet sitelerinin sınıf öğretmenleri tarafından orta düzeyde kullanıldığı görülmüştür. Gürol ve Yıldız (2015) ise bilgisayar destekli ilk okuma yazma öğretiminin çocukların okuma becerilerinin gelişimi ve okuma hızları üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu ancak dikte becerilerinin gelişimi açısından olumlu bir etkiye sahip olmadığını açıklamaktadır.

İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarının teknolojik kullanım boyutunda sınıf öğretmenleri genel olarak donanımsal ve yazılımsal eksiklikler, velilerin sosyo ekonomik durumu ve öğretim materyallerinin niteliğini bağı olarak birtakım zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Donanımsal ve yazılımsal anlamda sınıfların teknolojik donanımlarının eksik olması, internet bağlantılarının zayıf olması veya hiç olmaması ve öğretim materyallerinin çoğunlukla etkileşimsiz olması gibi durumlar öğretim sürecinde karşılaşılan zorluklardır. Orhan Karsak'ın (2014) yaptığı araştırmada sınıf öğretmenleri ilk okuma yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımlarını yetersiz bulmaktadır. Ayrıca karşılaştıkları bir diğer zorluk ise çocukların teknolojik araç gereçleri kullanmayı bilmemesidir. Öğretmenler karşılaştıkları bu zorluklarının çözümü için öğretmenler, veliler ve çocuklara eğitimler verilmesini, çocuklara ücretsiz tablet bilgisayar ve internet imkânı sağlanmasını, sınıfların donanımsal eksikliklerinin giderilmesini, öğretim materyallerini çocukların seviyesine uygun bir şekilde ve bölgesel şartları da göz önünde bulundurarak etkileşimli bir şekilde tasarlanmasını önermektedirler. Öğretmenler tarafından önerilen önemli bir diğer öneri ise portallerde öğretmenlere öğretimi tasarlama şansının verilmesidir. Demir (2004) yaptığı araştırmada öğrencilerin tasarımını değiştirebildikleri kontrol edebildikleri yazılımları daha çok tercih ettiğini ve bu durumun derse olan ilgiyi arttırdığı sonucunu elde etmiştir.

Sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portallarını kendileri tasarlayacak olursa ilk okuma yazmayla ilgili olarak çocukların gelişimlerini belirten rapor, dönüt-düzeltilme, işbirliği ve strateji-yöntem-teknikleri dayalı öğretim materyalleri ve özellikleri ekleyeceklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerden gelen bir diğer öneri ise canlı ders yapma özelliğidir. Bu özellik Covid-19 sürecinde EBA'ya eklenmiş ancak diğer birçok eğitim portalında henüz bu özellik yoktur. Öğretmenlerin bu önerileri yaparken dikkat çektiği önemli bir durum ise zamandır. Tasarlanacak öğretim materyallerinde çocuklara belli bir sürenin verilmesidir. Ayrıca öğretmenler dezavantajlı bölgeler ve sosyo-ekonomik düzeyi düşük öğrencileri düşünerek internet olmadan çalışan uygulamalar tasarlamayı önermişlerdir. Bu öneri eğitimde fırsat eşitliğini desteklemektedir.

İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin eğitsel içerik boyutuna ilişkin görüşleri nelerdir? Araştırma sorusu kapsamında elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portallarını belirttikleri gerekçelere göre çoğunlukla başlama/hazırlık, sesi hissettirme, hece ve kelime oluşturma ile ilk okuma yazma öğretiminin tüm aşamalarda da kullanmayı tercih etmektedir. Sınıf öğretmenleri

başlama/hazırlık, sesi hissettirme aşamalarında tercih etmelerinin nedenlerini bu aşamada dikkat çekme ve somutlaştırma ihtiyacı, portallerdeki şarkıların bu aşamada çok işe yaraması ve bu aşamada öğretimin doğru olmasının diğer aşamaların daha rahat ve kolay geçmesinden dolayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bunların dışında portalların sabit yapısından dolayı tüm aşamalarda kullanmaya uygun olmamasını gerekçe olarak belirten öğretmenler sadece hissettirme aşamasında kullanmayı tercih etmektedir. Hece ve kelime oluşturma aşamasında kullanmayı tercih eden sınıf öğretmeni ise çocukların dikkatinin en çok bu aşamada dağıldığını bu nedenle hece ve kelime oluşturma aşamasında EBA ve eğitim portallarını kullandığını gerekçe göstermiştir. İlk okuma yazma öğretiminin tüm aşamalarında EBA ve eğitim portallarını kullanan öğretmenler ise gerekçe olarak her aşamada somutlaştırma, dikkat çekme ve daha fazla örnek ihtiyacı olduğu, okuma yazma öğretimini eğlenceli hale getirdiği ve öğretmenin yükünü azalttığını belirtmişlerdir. Tüm bunlarla birlikte hece ve kelime oluşturma aşamasında Türkçe bilmeyen çocukların kelime öğrenmesine katkı sağladığını vurgulamışlardır. Değirmenci (2014) doktora tezinde eğitim portallarının hecelemede sesi hissettirmede, doğru okumada, okuduğunu anlamada ve okuma hızında etkili olduğunu vurgulamaktadır. Orhan Karsak (2014) ise sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminin her aşamasında bilgisayar kullandığı en çok yararı ise sesi hissettirme aşamasında gördüklerini vurgulamaktadır.

Sınıf öğretmenleri ilk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını araç olarak gördüklerini ve dersin her aşamasında değil gerektiği yerde kullanılmasını önermektedirler. Bunları kullanırken de çocukların bireysel farklılığı ve hazırbulunuşluklarını göz önünde bulundurup etkileşimli tahtadan etkinlikler yaptırma, ders kitaplarına paralel içerikler kullanma, portallerde yer alan videoları etkinliklerle destekleme ve ders dışında da çocukların evde tekrar amaçlı kullanmalarını sağlamayı önermektedirler. Öğretmenler tarafından gelen önemli bir öneri ise hazır sunulan içeriklerin dışında öğretmenlerin kendi ders içeriklerini hazırlayarak kullanmasıdır.

Sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portalları üzerinden online ödev göndermeyle ilgili olarak olumlu ve olumsuz bazı yönler dikkat çekmişlerdir. Sınıf öğretmenleri online ödev göndermenin pratik olduğunu, daha fazla içerik ve bilgi paylaşıldığını, çocukların sıkılmadan kendi başlarına ödev yapmalarını sağladığı, çocuklarda sorumluluk bilincini geliştirdiği ve kağıt israfını önleyip öğretmene zaman kazandırdığı yönünde olumlu görüşler belirtmişlerdir. Bu görüşlere karşılık çocukların internet veya teknolojik donanımlarının olmamasından kaynaklı ödev yapmama durumu, çocukların yaşları itibarıyla bir pekiştirici beklentisi içinde olmasından kaynaklı bu ödevleri yaparken sıkılabilmeleri gibi olumsuz görüş belirten öğretmenlerde mevcuttur. Duran ve Ertuğrul (2012) sınıf öğretmenlerinin elektronik kitaplara ilişkin görüşlerini aldığı çalışmada olumlu ve olumsuz anlamda bu sonuçlara benzer bulgular elde etmişlerdir. Sınıf öğretmenleri tüm çocukların eşit şartlarda olması durumunda çevrimiçi ödev gönderilmesini aksi takdirde bu durumun fırsat eşitliğine aykırı olduğunu belirtmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenleri gönderilecek çevrimiçi ödevlerde çocukların ekran karşısında kalacağı sürenin planlanmasını, ödevlerin veli kontrolünde olmasını ve daha çok pekiştirme amaçlı ödevlerin gönderilmesini önermektedir. Sınıf öğretmenlerinin de belirttiği gibi sınıfta bulunan tüm çocukların internet erişimi ve gerekli bilgisayar donanımı varsa çevrimiçi ödev gönderilmelidir. Çünkü aksi durumda çocuklar arasında fırsat eşitsizliği doğacaktır.

İlk okuma yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan sınıf öğretmenlerinin öğrenci katılımı boyutuna ilişkin görüşleri nelerdir? Araştırma sorusu kapsamında elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin bazıları ilk okuma yazma öğretimi sürecinde çocukları

derse aktif olarak katmak için EBA ve eğitim portallarını kullanmazken bazıları ise dersin belli bir kısmında kullanmakta, çocukların bireysel ilgilerine dikkat etme, sınıftaki her öğrencinin katılımını sağlama, etkileşimli içerikler kullanarak çocukların tahtaya çıkmalarına izin verme, belli bir ders planı dahilinde kullanıp dersten önce ve sonra ev için etkinlikler vermeyi önermektedir. Öğretmenler bu önerilerine dayalı olarak EBA ve portaller ile çocukların derse aktif katılımlarının sağlandığını belirtmektedir. Sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portallarının ilk okuma yazma sürecinde çocukların dikkatini toplama, okuma tutumunu geliştirme ve bir sonraki sesin öğretiminde nelerle karşılaşacakları ile merak uyandırmada etkili olduğunu belirtmiştir. Bunun dışında okuma motivasyonunu sağlamada birincil araç olmadığı, okuma öğretiminde etkili olduğu ancak okuma alışkanlığı kazanmada pek etkili olmadığı vurgulanmıştır. Sınıf öğretmenleri ilk okuma yazma öğretimi sürecinde çocukların tutum ve motivasyonlarını sağlamak için EBA ve eğitim portallarının nasıl kullanılacağına öğretilmesi gerektiğini, okuma metinlerinin oyunlaştırılarak kullanılmasını ve öğretmen denetiminde kullanılmasını önermektedir.

Kaynakça

- Aktay, S. ve Keskin, T. (2016). Eğitim bilişim ağı (EBA) incelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 27-44.
- Altunkaynak, M. ve Çağmalar, Z. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilkökuma yazma öğretiminde eğitim teknolojilerini kullanma ve eğitsel olarak faydalanma durumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(226), 93-122.
- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (Eğitimde Bilişim Ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Altın, H. M. (2014). *Öğrenci, öğretmen, yönetici ve veli bakış açısıyla FATİH projesinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksoy, N. (2017). *EBA (Eğitim Bilişim Ağı)'nın kullanım amacı, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Apaydın, Ç. ve Kaya, F. (2020). An analysis of the preschool teachers' views on alpha generation. *European Journal of Education Studies*, 6(11).
- Aydınöz, D., Sözcü, U. ve Akbaş, V. (2016). Coğrafya öğretiminde EBA içeriklerinin öğrenci başarısına etkisi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(15).
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15.
- Can, E. ve Topçuoğlu Ünal, F. (2018). Eğitim bilişim ağı kullanımının (EBA) ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESTÜDAM) Eğitim Dergisi*, 3(1), 61-68.
- Carter, C. M. (2016). The complete guide to generation alpha. The children of millenials. <https://www.forbes.com/sites/christinecarter/2016/12/21/the-complete-guide-to->

[generation-alpha-the-children-of-millennials/#462ac7053623](https://www.generation-alpha-the-children-of-millennials/#462ac7053623) adresinden 26 Haziran 2020 tarihinde erişilmiştir.

- Coşkunserçe, O. ve İşçitürk, G. B. (2019). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) platformu hakkında öğrencilerin farkındalığının artırılmasına yönelik bir durum çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 260-276.
- Çakmak, Z. ve Taşkıran, C. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinden EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) platformu. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9).
- Değerimenci, H. (2014). *Eğitim yazılımının birinci sınıf öğrencilerinin okuma becerileri üzerindeki etkisi: morpa kampüs uygulaması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Değirmenci, H. ve Ertem, İ.S. (2014). The impact of the educational software on first grade students' reading skills: Morpa Kampüs application. *International Journal of Business, Humanities and Technology*, 4(4).
- Demir, Ü. (2004). *İlköğretim 7.sınıf öğrencilerinin eğitsel yazılım ekran tasarım seçimlerinin ve ekran tasarımında dikkat ettikleri noktaların değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Demir, D., Özdiñç, F. ve Ünal, E. (2018). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) portalına katılımın incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2).
- Demircioğlu, G. ve Yadigarođlu, M. (2014). Kimya öğretmenlerinin FATİH projesine ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları*, 3(2), 302-310.
- Duran, E. ve Ertuğrul, B. (2012). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin elektronik ders kitaplarına yönelik görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 347-365.
- Durmuşçelebi, M. ve Temircan, S. (2017). Eğitim Bilişim Ağı'ndaki eğitim materyallerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7, 7(13).
- Dursun, A., Kırbaş, İ. ve Yüksel, M.E. (2015). Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi ve proje üzerine bir değerlendirme. *İnet-Tr'15, XX. Türkiye'de İnternet Konferansı*, İstanbul Üniversitesi.
- Eren, E. ve Avcı, Z. Y. (2016). E-content development under school-university collaboration: a case study analysis based on technology integration planning model. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 210-234.
- Gürol, A. ve Yıldız, E. (2015). İlk okuma yazma öğretiminde bilgisayar destekli eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerilerine etkisi. *International Journal of Field Education*, 1 (1).
- Holroyd, J. (2011). Talkin' 'bout my label. The sydney morning herald. <https://www.smh.com.au/lifestyle/health-and-wellness/talkin-bout-my-label-20110720-1ho7s.html> adresinden 26 Haziran 2020 tarihinde erişilmiştir.
- İskender, H. (2016). Eğitim Bilişim Ağı'nda Bulunan 7. sınıf Türkçe dersi videolarının ilköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programıyla uyumu. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(24).

- Kana, F. ve Aydın, V. (2017). Ortaokul öğretmenleri ve öğrencilerinin eğitim bilişim ağı hakkında görüşleri. *Journal of Social And Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 4(13), 1494-1504.
- Kartal, H., Baltacı Göktalay, Ş. ve Sungurtekin, Ş. (2017). Okuma yazma öğretimine yönelik eğitsel yazılımların çok boyutlu değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (4), 1938-1956.
- Kurtdede, N., Erbasan, Ö. ve Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45).
- Miles, M, B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Murphy, C. ve Beggs, J. (2003). Primary pupils' and teachers' use of computers at home and school. *British Journal of Educational Technology*, 34(1), 79-83.
- Orhan Karsak, H.G. (2014). Bilgisayar destekli ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 40.
- Özerbaş, M. A. ve Güneş, A. M. (2015). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma sürecinde eğitim teknolojilerini kullanmaya yönelik görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1773-1786.
- Saklan, H. ve Ünal, C. (2018). Teknoloji dostu fen bilimleri öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) hakkındaki görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 12(1), 493-526.
- Sömez, V. (2017). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. (9.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık
- Tanrıkulu, F. (2017). EBA'nın Türkçe dersi öğrenme alanlarını karşılama yeterliliğine yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 395-416.
- TEGV, (2020). Covid 19 dönemi TEGV çocukları uzaktan eğitim durum değerlendirme raporu. <https://tegv.org/dosyalar/covid-19-donemi-uzaktan-egitim-durum-degerlendirme-raporu.pdf> adresinden 23 Haziran 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Türker, A. ve Güven, C. (2016). Lise öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) projesinden yararlanma düzeyleri ve proje ile ilgili görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 244-254.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). Eba ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 278-296.
- YEGİTEK (2020). Sayılarla uzaktan eğitim. <http://yegitek.meb.gov.tr/www/sayilarla-uzaktan-egitim/icerik/3064> adresinden 23 Haziran 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 10. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.